

طاشينك
اشيچي پوتى غزت
صاحبنا: هالند مامورليان: انفير

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԷՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՍՄԱՆՈՐԴԱԳՐԱԹԻԻՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՅ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20 ԴԶ.
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՌ	80	40 ԴՐԶ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Ֆր.	

Համակիր պէք է ուղղել խմբագր. «ԴԱՇԻՆԷՔ»-ի
Մամուրիան Տպարան — Իզմիր
Rédaction du journal Arménien «TACHINK»
Imp. Mamourian — Smyrne

Ձի հրատարակում ձեռագիրները չեն վերադարձվիր

10 ՓԱՐԱ

ՊԱՏՆԵՐԵՍԻՍ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆՔ

Ք.

Հիւանդանոցի սենեակիս սրտուհանոր
պարտէզին վրայ կը նայի:

Գիտնի ու ազատ միջոցի աղւոր պա-
տառ մը այդ պարտէզը, որ Հիւանդանո-
ցին համար առաջնահասկան անբաղդա-
տեղի առաւելութիւններ կ'ընծայէ: Բայց,
չեմ գիտեր ինչ ճոճքով խնայախնայութեամբ
մը, տարեկան մէկ քանի մէկտոն փոխա-
րէն, այդ պարտէզը վարձու տուեր են
թուրք հոճակ մը, որ զայն բանջարանոցի
ու մանրակար ազատակի մը վերածած՝
կը շահագործէ: Չեմ մեղադրեր ժողովը, ոչ
իր իրաւունքին մէջէն է, և որուն խորհր-
դաւոր դիտատուները՝ օրն ի օրն հողին
վրայ ծածկ կամ թուփերու առջի հան-
դարտէն կանգնած՝ տեսակ մը քրտա-
կան, գրեթէ ծխական նոթ կը գնէ ար-
տաքին աշխարհէն անջատուած այս չոր-
ջափակէն ներս: Բայց չեմ կրնար չի նը
կատել, թէ մեր իմաստներն աւելի նպա-
տակարարորէն պիտի կրնային վտանգել
իրենց անդրադ կորովն ալ պարտէզին
վրայ, զայն ծաղկազարդելով, բարդա-
րով, ջրելով ու խնամելով... Անշուշտ,
լընտիքի հրաշակները մը պիտի չաղար ի-
րենց ստեղծած ու սահմանած պարտէզը,
բայց անտարակուսելիորէն աւելի կազմու-
րիչ հանդատալարը մը և օդատուն ձեւա-
րան մը պիտի դառնար Հիւանդանոցի
պատասխաններուն համար:

Հոն, պարտէզին խորքի սահմանին
վրայ կը կենայ իմաստանոցը, իր երկաթե
վանդակներով, որոնք դառազեղի մը և-
րելով կուտան իրեն:

Անոր զօրազդ քնակներուն հետ ար-
դէն մտերմացած եմ հետեւէն: Ամենքն ալ
իրենց աղետալ պատմութիւնն ունին:
Թաշի Սարգիսէն դատ, զոր ձեղի ներ-
կայացուցի, ամենէն աւելի ուշադրու-
թեամբ գրեւոր է Ուրֆայի Սիրափը:
Տարբերակ տեսար մը՝ այս սեռակի տը-
ղան: Վրայի լաթերը պատուելու մեծա-
գորութիւնն ունի. ինչ հանդերձ որ տան
իրեն՝ օր մը չի վիճարար իր վրան: Ու
ան գրեթէ մերկ կը պատի այս ցարու ձը-
մեղին: Կը մտնէ ալ հէզը, որովհետեւ կէս
մէջքին վրայ կ'ընկած կը քաշէ սրտա-
կէն, թեւերն ու ձեռքները մարմնայն
փակցնելով շարունակ: Սիրափ Ուրֆայի
ընկեր մը ունի, որմէ վայրկեան մը չի
բաժնուիր, և որ խելագար ու լուսնա-
ալ է միանգամայն: Չարմանալի ու սր-
տաշարժ բան մըն է Սիրափին ազո-
պատանքն՝ իր հայրենակցին ու ընկերոջ
նիստամբը: Երբ ան հաց չուտէ, ինքն
ալ բերանը փչրանք մը չի գնէր: Ինչ որ
չարդիւր զինքը անոր երեսին մեծաշա-
ռալ ապտակներ խցնցնել՝ երբ ան առաւ-
յէ բռնուած՝ գետին կիկայ երբեմն ու կը
զայարուրէ: Սիրափ չի հասկնար թէ իր
ընկերը ահալի հիւանդութեան մը ձե-
րանիւրուն մէջն է: Անոր թեւէն կը բռնէ,
կը քաշէ, մինչ ան գետնը կը տապալակի:
Վէյ, ոտքի՛ ել, ինչ կ'ըլլաւ կոր, կը սո-
ռայ անոր: Եւ երբ ան շարունակէ դալա-
րատանջ քաշկուտել՝ Սիրափը, գիտա-
ռու ընկերասէր Սիրափը հարուածներ կ'ը-
նէ անոր գլխուն...:

Դեռ արեւներ կան, աւելի կամ նուազ
շահեկան ու համակրելի զէմքեր իմաստ-
նոցի այրերու բաժնին մէջ, ինչպէս ու

անուշիկու փափաղանք, որ Հիւանդա-
նոցի խնամուածքին մը հանգամանքն ու-
տած է սրտիս, կը մանկ-կեղծ հաստատու-
թեան բոլոր դոներէն և ամեն տեսակ
տարապարհակի միջոց պատշաճու է վա-
զելու:

Պատուհանիս գրեթէ տակը կ'ընայ
նախ անկեղանոցը, ձերբուր, զատուած:
Ներսը վերջին ապաստանը, երբ օդը քիչ
մը պայծառ ընէ, երբ արեւի ճառագայթ-
ներ խնայն պարտէզին վրայ, կը տեսնեմ
որ անկեղանոցին դռնէն խրխլած, լինցած
մէկ-երկու պառաւ դուրս կը շարժին, ի-
րենց զոգոյժուն ձեռքերուն մէջ գաւա-
զանի մը յեցած, իրենց կիկայ, ազգաւոր
սրտեքներուն վրայ դանդաղէն, կ'ընեն
սեմին տափնածը, կը քաշկուտան մինչև
պարտէզին վանդակները, և զայն երկու
ձեռքով ամուր մը բռնել կտրը՝ կը մնան
հոտ, ու ժառոյտ, ալ եւս գտնաւոր և
իրենց մահին ինչպէս կարծես անկարող
... Ի տես այդ մարդկային աւերներուն՝
Բարեկենդանիս այս տեսական օրով՝ կը
մտածեմ. «Ինչ զօրաւ է մարդուն իր
հողին տակը, ինչ զօրաւ է վար նետել
իր ունեքէն կեանքին բոլոր երբ այսօր
ծանր իսկ կը ճնշէ ան... Տես սա եղիկը,
սա քրքրած էակները, դեռ կը յամտին
սպրիլ, դեռ կ'անքին է որ կը կառնին
իրենց կենսապատ մարմնայն բովանդակ
ճարմին ու ճիւղովը...»

Ու գերեզմանին ճամբան գնէ այնքան
մօտ չըլլար իրենց... Բայց լեռնաքանի Գա-
րաղանը իրենց դրան սեմին վրայ հա-
տատած է դազազարգործի իր կահուկա-
մածքը: Ու նոյն-նոր ճաղերը մէկ կողմէն
կը շարունակ անկեղանոցին պատերուն տակ
... Պարսկ դազազարգործն այդ շարքին
վրայ նայեալով կը պալի կը մնայ ժա-
մերով... Մահ նիտալին բացուած երախ-
ներն են, կարծես, անոնք... Ո՞վ է ա-
նոց յատաճիկայ զոհը, որուն է և կարգը
անոց մէջ ինչալ պատկերու...:

Ընդունելէ՛ք, որ Բարեկենդանիք հրա-
շարի ճեմունքուն մէջ կ'անցնեմ կոր այս
տարին...:

ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵՆԻՍԻՆ

ԱՐԶԱՆԻՆԷՆԻ

ՅԵՐԵՐԵՐԵՆԻՆ ԴՈՒՍՏԱՆԻՆԷՆԻ

Առաջիկայ կիրակի օր երեկոցեան ժամը
6 ին տեղի պիտի ունենայ Ֆրեմոնդեան
նուագահանդէսը, Բրէմլը Բալափի հան-
դիտութեանց արահին մէջ, Գեղարուեստա-
սէր Տիկիններ և Պարսկներ իրենց օժանդ-
գակութեամբ պիտի բերեն այն հանդէսին
որ կը խնայանայ ամեն կերպով յաջող լը-
լալ, առիթը պիտի ունենանք ներկայաց-
նելու մեր ընթերցողներուն ծրագիրը ու-
րու պէտքովութեամբ գնահատել է: Դե-
ղարուեստաւոր Իզմիրիք առիթը պիտի
ունենան իրենց Տիար Ա. Ֆրեմոնդեանը
որու պարկիւրնի հօգը, անպատ և գաշն
ձայնը ամեն զովտեղ վեր է և որմանի
ժամահարաւոր: Ամենուն մատչելի լըլա-
լու համար նուագահանդէսի մուտք նը-
շտակութեամբ է չափազանց համաժողովուն մը,
քառասուն օտմ. տակ:

Շատ յարմար օր մը և ժամ մը ընտը-
րած է Տիար Ֆրեմոնդեան իր նուագա-
հանդէսին համար, և տարակուս չունենք
թէ Բրէմլերի հանդիտութեանց արահի
հազիւ պիտի բաւէ հանդէսը զգարուես-
տաւոր Տիկիններու, Օրիորդներու և Պա-
րսկներու համար:

ՈՐԻՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

(ԻՐԵՆՑ ԴԱՏԱՍԱՆԸ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍԻՆ)

Եթէ հին 1910 տարին տուեց հայկա-
կան իրականութեան և քաղաքականութեան
չըջանում այդպիսի մի գայթակղային զէպ-
նոր՝ 1911 տարին կարծէք չկամեցաւ յետ
մնալ և արտադրեց երկու երեւոյթներ զար-
ձակ մասով և գրական աշխարհի չըջա-
նում, որոնցից մինը աւելի զաւելուական
քննադատութեան արժէ, իսկ միւսը միայն
խորին միջոց և արգահատանք կարող է
առաջ բերել հայ մասով և գրականու-
թեան անկեղծ բարեկամների չըջանում:
Առաջինը՝ զաւելուական հայ վկայակիր
և գրամատուր Շիրվանդաղէի զէպն է,
երկրորդը՝ հայ բանասէր Առաքել Բարա-
խանյանի (Լէօի) զէպը:

Շիրվանդաղէն գրել է մի նոր լատոր-
նական էրկ «Արմենուէն» անունով, որ
խաղաղուեց հայ բնի վրայ թիֆլիսում:
Մի կողմից լատորնային այն կատակները,
որոնք յարաբերութեան նոր պիկիւր ինքնու-
րոյնութեան մասին, պիկիւր համարուեց
չառնի կարծիքով անաչող և անվախ:
Դաւոր Բ. Աղասարեան, հայ գրական և
հասարակական կեանքի մէջ՝ աշխատող մի
զօրեւ, տպագրեց մի քննադատական
յօդուած «Մշակ» մէջ «Արմենուէն» պիկ
մասին. քննադատութեամբ թէ և անհարգա-
նոր, բայց գրեւոր՝ վերին աստիճանի կօր-
րեկա և գրական էթիկայի օրէնքների պահ-
պանութեամբ: Մակայն զա զօր չեկաւ
հեղինակին՝ Շիրվանդաղէին, որ փոխա-
նակ հերքելու քննադատի կարծիքները
փաստերով՝ հանդէս եկաւ «Ջորիզ»
թերթի մէջ մի յօդուածով, որի մէջ այն
տալովնական և զաւելուական միտքն էր
անցկացնում, թէ լատորնային անվախ
էթիկ մասնագէտ զօրեւներ չեն, իրաւունք
չունեն կարծիք յայտնել այս կամ այն հե-
ղինակի արտադրութեան մասին: Այսպէս,
օրինակ, ըստ Պ. Շիրվանդաղէի լոգիկայի,
թիֆլիս, փաստաբանը, գեղարուեստը,
թէ և բարձր ուսումնական տաղանդ, իրաւունք
չպիտի ունենան իրենց կարծիքն արտայայ-
տել: Այս կերպով քար էր նետուած և րժ-
Աղասարեանի հասցէին, այն ևս գեղեցիկ
ոճով (ամեն մի գրող-քարծու է իր ու-
ճիկն հայ գրականութեան և զեղարուես-
տի զինն), թէ ինչպէս յանդիմանել կար-
ծիք յայտնել Շիրվանդաղէի երկի մասին:
Ի հարկէ, Շիրվանդաղէն չէր գրի այդ
մաղձալ յօդուածը, ինքի րժ. Աղասարեա-
նը զովտեղ լինէր նրա պիկիւր և նպատա-
ւոր կարծիք յայտնած նրա մասին:

Բնական է, որ Շիրվանդաղէի այդ
տարբերակ և աւելի քան տղա կարծի-
քը ընդհանուր անհաւանութեան գոտի
հասարակութեան կողմից և առակ զար-
ձակ տեսակցութեան ժողովների ժա-
մանակ երբ մինը որ է կարծիք էր յայտ-
նում այս և այն երեւոյթի, զէպի մասին,
որ իր մասնագիտութեան չէր վերաբերում,
խոսակցեց հեղինակով առում էր. «Դու ք-
իրաւունք չունէք, պարսկ, կարծիք յայտ-
նել, ըստ Պ. Շիրվանդաղէի»:

Դժբախտաբար, Շիրվանդաղէն ոչ մի
այն չգրեց իր սխալ և անհարգալից չա-
տախտակ, այլ ինչպէս նորանոր մարտի
թիֆլիսի միջին, իրան յատուկ տարրա-
ւան մեծամասնութեամբ ինչ տուեց իրան
նայն իսկ հայ լատորնային հասցէին տը-
տախտակ մի խոսք, որ Պարսկի բարբա-
րների առաջ կանգ առնող կատաղ սննդին
է միայն յատուկ և որը զօր չէր լի ոչ
միայն օրին օրինաւոր հասարակութեան

մէջ, ալ նայն իսկ կիտանակիկէնու մարդ-
կանց բերանից: «Ժը մ'ան ֆու» — ասաց
Շիրվանդաղէն («Ջորիզ» N° 25) և զրա-
նով ամեն բան ասաց:

Սակայն եթէ Շիրվանդաղէի զէպի
վրայ կարելի է նայել զաւելուական տե-
սակէտից, նայն չէ կարելի, զօրախոտ-
աւոր, առակ մի տըլի զօրեւ՝ Լէօի զէպի
մասին, որ անկեղծ ցու աւելաք է պատ-
ճառի հայ գրական մաքուր բարքերին և
հայ գրականութեան պատուին նախան-
ձախնդիր բոլոր անձանց:

Լէօն մի շարք բանասիրական հեղինա-
կութիւններ, գրական և պատմական
ուսումնասիրութիւններ ունի գրած, ու-
րնք բաւական յարգի էին բանասէրների
աչքում և որոնցով խաղաղա նա անուն
և հոգակ ստացաւ, դեռ այն ժամանակ,
երբ նա մշակական կամ առաջնական
ուղղութեամբ մի գրող էր, նրա այդ պատ-
մական, բանասիրական ուսումնասիրու-
թիւնների մէջ նրա հակառակորդները կամ
այն գրողները, որոնց գրական գործունե-
ութիւնը և քննադատութեան էր ենթար-
կել, մեղադրում էին նրան միակողմանիու-
թեան և անաչառութեան պայտաթեան
մէջ: Սակայն չնայելով այդ արտաճնե-
րին, հասարակութեանը նայում էր Պ. Լէօի
աշխատասիրութիւններին, որոնք կատար-
ուած են մանրամասնութեամբ, պատմա-
կան ճշտութեամբ և բարեխղճութեամբ:
Եւ յանդիման, փրկելու 1911 թ. փե-
տրեւոր ամսին, ինքն հեղինակը մի գրչի
հարուածով, անցողակի արտասանած մի
խոսքով գրել է այդ տաղան իր հակառա-
կորդ երկ ասածին և մեծ կատակով սկոռ-
լու իր ուսումնասիրութիւնների և երկերի
բարեխղճութեան, ճշտութեան և ա-
նաչառութեան մասին:

Ինչպէս յայտնի է, Պ. Լէօն ի թիւս
ալից գրել է 3 հատոր՝ Գր. Արժեքներու
մասին: Մեծ հրապարակաբանի, նրա ա-
ջակից աշխատակիցների և «Մշակ» գոր-
ծունէութեան պատմութիւնը գրելու հա-
մար նա, անկասկած, երկու ժամանակ
ուսումնասիրել է ինքն արդէ «Մշակը» իր
երեման օրից և ինքն օրիւ հայ թեր-
թերը, որոնց թիւում, անշուշտ, և «Նոր-
Դար» թերթը: Այդ աշխատութեան մէջ
տղիկով և Հ. Առաքելեանի պատկերը՝ նա
գրել է. ինքն ստ ամբողջ 30 տարի հաւա-
տար ինչպէս Գր. Արժեքներու և «Մշակ»
զօրեւին: Նա ի նկատի է ունեցել, ան-
շուշտ, և այն փաստը՝ որ Հ. Առաքել-
ն անն օրիւ է աշխատակցել «Մշակին» սրա-
սկիւման օրից, այն է 1872 թ. ալից ի վեր:
Այդ աշխատութեանը Լէօն գրել է 1902 թ.
ունիս սրանից գրեթէ 10 տարի առաջ:
Դրանից յետոյ ևս ոչ Լէօն ամբողջ 5 տա-
րի գործել է «Մշակին» մէջ Հ. Առաքելեա-
նի հետ միտան և հեռացել «Մշակից» 1907
թ.: «Մշակից» հեռանալուց յետոյ, ան-
շուշտ, անձնական յարաբերութիւնները
ցրտացած, լարուելուն, վերջերս «Ջորիզ»-
նի և «Մշակ» միջև մղուող մի բանա-
կառի առիթով, Լէօն գրեց, թէ («Ջորի-
զ»-ն, N° 26) «ես տատկի մեղանցի եմ
ճշմարտութեան և վաւերագրերի դէմ, գը-
րելով իմ «Գրչից Արժեքներ» աշխատու-
թեան մէջ, թէ Հ. Առաքելեանը երեսուն
տարուայ ընթացքում հաւատարիմ է մը-
նացել «Մշակ» գրչիին (Հ. Ա. եր.
264): Այս, կանխադրով արդարացի
իրան և այն մեղ-գրանից թէ ինչ-
պէս է պատահել, որ և Լէօն, եր-
կար և ձիւ տարիներ արշաւանք մղե-
լով թէ «Մշակում» և թէ իր երկաթի-
րութիւնների մէջ Շիրվանդաղէի զէմ, ան-
ուսնելով նրան հասարակութեան անբա-
րոյնութեան պիկիւր, անարժան գը-

բախան հակառակորդ լինելու, ուրանալով նրա գայեթիները, յանկարծ այսօր ձեռք է մտնել նրան և նրա հետ միասին գործում է, Լէօն գրում է. թէ որովհետեւ «իմ զը-բախան յօրեկանին Շիրվազազէն ինձ ու-ղարկեց իր չնորհաւորութիւնները, մեծա-րեց իմ դրական գործունէութիւնը, ող-ջունեց ինձ իբրեւ գրողի», ուստի և ինքը ձեռք մեկնեց նրան:

Որպիսի բարոյական անանկութիւն, որ-պիսի սկանդալ գրական բարձրիկ և բա-րոյականութեան մէջ, Ասել թէ՛ «ես մե-զանչել եմ ճշմարտութեան և վաւերագրե-րի դէմ՝ նշանակում է ուրիշ խօսքերով ասել «ես խարդախել եմ՝ զօրութեանն-ը»): Եւ սակայն, ուղղակի զարնուելի է, երբ տեսնում էք, թէ գրողը ինչի հա-մար է խարդախել զօրութեանն: Եւ նա-չ. Առաքելեանի վերաբերմամբ խարդա-խել է, որովհետեւ նրա բարեկամն և ըն-կերն է եղել. բայց յետոյ, երբ թշնամա-ցել է, այդ ժամանակ միայն նա խղճա-հարուել է և այդ ժամանակ միայն յիշել կամ որանել և գտնել «Եր-Դարի» մէջ աղ-պուած մի յօդուած և մի նամակ, որանցից նա տեսել է, որ մեղանչել է վաւերագրե-րի դէմ: Թէ ինչ բովանդակութեան ունեն այդ յօդուածը և նամակը, Լէօն խոսեալա-բար լիազօցում է: Անուշաւտ, այդ մի հա-տիկ յօդուածը և մի հատիկ նամակն իր ժամանակին կը հրատարակուեն, և հասա-րակութիւնը կիմանայ նրանց բովանդա-թիւնը: Միւս կողմից, յօշկաբար հեռացը-նելով, պէտք է ընդունել իբրեւ անժխտելի պատու, որ այն ամենը ինչ որ Լէօն ա-ռաջ գրել է Շիրվազազէնի մասին, ճիշտ չէ, և նա սեղանազուկ է ճշմարտութեան և վկայագրեւի դէմ. քանի որ առաջ նա հա-մարել է Շիրվազազէնի անբարոյականա-ցնող վերադիր, անարժան մարդու կոչ-ման, իսկ այժմ նա նրան ձեռք է մեկնում, իբրեւ ազիւ հակառակորդի, և իբրեւ աբ-դարացումը բերում է այն հանգամանքը, որ Շիրվազազէն չնորհաւորել է իր յօրե-կանը և մեծարել իրան: Ուրեմն եթէ Շիր-վազազէն չնորհաւորած չլինէր, Լէօն նը-րա մասին կը մնար իր նախկին կարծիքի մէջ, ուրեմն պատճառը դարձեալ անձա-կան է: Այդպիսով դուրս է գալիս, որ Լէ-օն պատմական պատերը, վկայագրերը դատաւորում կամ յեղաշրջւմ է ըստ իր անձնական համակրութիւնների և հակա-կրութիւնների. երբ մէկը բարեկամ և ըն-կեր է նրան, նա ամբողջ 30 տարի ազնիւ մարդ է, բայց հէնց որ դադարում է բա-րեկամ և ընկեր լինելուց կամ իր դէմ է գրում, այդ երեսնամեայ անդաւաճան և հաւատարիմ զրօշակակիրը դառնում է բո-լորովին այլ յատկութիւնների տէր. կամ երբ մէկը թշնամի է նրան, նա ամբողջ 25 տարի հոգեկուտ է անդար, յակամացող վի-պագրի, անարժան և կեղտոտ մարդ. իսկ երբ այդ անբարոյականացնող վկայագրերը արժանացնում է նրան իր մեծարանքին, յանկարծ նա դառնում է ազնիւ հակառա-կորդ:

Բարոյական և մտաւոր անկման ու սը-նանկութեան մէջ սրանից աւելի խոր ընկ-նել անկարելի էր...

Եւ սակայն այդ եղաւ Լէօն համար հէնց իր սեպհական յոյսաւթանութեամբ:

«Արօր»

ՇԱԽԱՆԻՇ

ԳՈՂԻ ՄԵ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ ՀԱՅՈՒ ՄԵ ՈՒՂՂՈՒԱԾ

Բանտարկութեանս չըջանալի կարողա-ցայ վստահութիւնը գրաւել բանտապահի մը որ Քանաւան կողմնակից է և անոր չնորհիւ է որ նամակներս, ամենայն ապա-հովութեամբ, բանտէն դուրս կրնան կոր ելլել:

Ձեզի զխնդ ատաջ խնդիրը այս բան-տապահին ներկայացուցի անոր նուիրելով 10,000 փէզըթափ գումար մը իբր վար-ձատրութիւն, որպէս զի երկայ բանտի պահեստաւորներ, ուր գրաւուած ատար-կանները վար գրուած են, բանայ պայու-սակներէս մէկը, անիկ դուրս հանելու հա-մար կնքուած պահարան մը, որ կը պա-րունակէր վաւերաթղթեր, որոնք ինձի կարեւոր էին զրամ հայկաթիւնը համար (առանց սակարկ անոր բացատրելու թէ ինչպիսի վաւերաթղթեր էին անոնք). այսպէս ընելով պիտի կարող ըլլայի ան-

միջապէս ծառայ Բարիդ զրեկ այնտե-զէն վերադառնալու համար կայարանի պայուսակ, որով կարելի պիտի ըլլար ամեն բան վերել. բայց բանտապահը ին-ծի պատասխանեց թէ այդ բանը ընել չատ վտանգաւոր էր, որովհետեւ հարկ պիտի ըլլար խորտակել զատ. բանի կնիքը, և ան չէր համարձակել ընել այդ, որովհետեւ նայն իր կուտը վերադն իջը պիտի գար և նկատելէ վերջ զինքը պիտի ձերբակալէր և զատէր:

Այսպէս ես ինձի ոչինչ ընել չի կարո-ղանալով նայն գրութեան մէջ, և զգալով որ ոչ ոք նայն գումարը, որ ինձի հար-կաւոր էր, կը հայկաթիւն ատանց վստա-հաւանաւ ապացոյցներ ունենալու, նորէն բանտապահէս խնդրեցի որպէս զի միեւնոյն ժամանակ իրեն նուիրած 10,000 փէզը-թափ գումարն ալ չկրնայնքնմ: Ան պա-տասխանեց և խոստացաւ որ պիտի եր-թար պահեստաւորը և պայուսակէն դուրս պիտի հանէ կարեւոր պահարանը, բայց բացարձակ պայմանաւ մը, որ գրուեա-ծը պէտք է վերցնել այն նայն օրը որ պա-յուսակը անիկ պէտք էր հանուէր ձեռով մը, ուր ոչ ոք կրնար նկատելու ժամանակ ունենալ ոչ և բան մը և այդ օրն վայր-կեանին որ գրաւուած համար վճարուե-լիք պարտքին զրամը պատրաստ կը-լար:

Այս պայմաններու մէջ, կը խնդրեմ ձեռն օգնութեան հասնիլ վաւթալ, և երբ դուք հաս կուգաք և բանտապահը կը վստահի թէ դուք եկած էք վերցնելու գրաւը, կերթայ վերջապէս պահեստանո-ցը առնելու համար գաղտնիքի պահարա-նը պայուսակէս և զայն ձեզի կը յանձնէ: Դուք կը նստագրէք երկաթուղւոյ կտրո-նին թաւահամարը, նայնպէս չէքնի թաւա-համարը, եւ զայն չեմ կարող միտքս բե-րել, յետ այնմ կը հեռագրէք Բարիդի կա-յարանին պիտին, հարցնելով որ պահես-տանոցին մէջ այսինչ թաւահամարով պա-յուսակ մը կայ ըստ կտրոնի ցուցման և կարելի է զրեկ:

Միեւնոյն ժամանակ հեռագիր մըն ալ Բարիդի պանքային կը փախէ յայտնելով նայնպէս թաւահամարը և կը հարցնէք թէ 45,000 փէզըթափ չէք մը ունի՞ր զայն տես օրէն բերդին վճարել, և դուք անոնց կընէք որ պատասխանեն հեռագրով ձեւ անուշիւն, և այն պահուիկ հասցէին ուր դուք պիտի իջնանիք և բնակիք Մատրի-տի մէջ:

Քանի մը ժամէն իրենց պատասխանը կըստանաք և այսպէս յաջողութեամբ վը-րայ վստահ կը վճարէք զրամը՝ վերցնելու համար գրաւուածները: Նայն ժամանակ բանտապահը ձեզի կուտայ պահարանը, կտրոնը և չէքը: Այս այսպէս ընելով, ինչպէս որ ես ձեզի բացատրեցի, գործե-րիկ և դերերիկ վերջացուած կըլլայ նայն օրն իսկ զոր կը հասնիք:

Երբ որ դուք կուգաք ինձի այցելել, ձեզի աւելի լաւ կը բացատրեմ: Երբ գա-լերիկ կը գիտնամ թողտուտութեան կը խնդրեմ գտատուորէն անոր ըսելով՝ բարե-կամի մը հետ պիտի խօսիմ, որը անցողա-բար Մատրիտ կը դռնուի:

Երբ դուք կըստանաք և տէր կը դառ-նաք երկաթուղւոյ կայարանին կտրոնին և չէքնի, անմիջապէս ծառայիս ընկերակցու-թեամբ Բարիդ կը մեկնիք, ուր կուգայ ձեզի հետ կայարանէն առնելու պայու-սակը:

Այս ընելէ ետքը կը զանձէք ձեր բոլոր ծախքերը, աւելի քան 300,000 փէզըթափ, ինչպէս համաձայնուած է: Դրամին մնա-ցորդը կը յանձնէք ծառայիս, որ իմ հրա-հանդիս համեմատ վստահելի տեղ մը կը զնէ և Մատրիտ կը դառնայ, հետը բերելով կարեւոր եղող մաս մը որ պիտի վճարուի բանտապահին:

Ձեզի կուտամ 45,000 փէզըթափ չէքը իբրեւ կրաչիւք. բայց երբ դուք կըստա-նաք այն մասը որ ձեւ բաժնին է, զայն կը հատուցանէք ծառայիս:

Ներքիսկ ձեզի կը զրեկմ լրագրական յօդուած մը, որ կը խօսի իմ ձերբակալու-թեանս վրայով, ինչպէս նաեւ ստացական մը՝ դատաստանական պահեստաւորից պաշ-տօնէութիւնէն, որ ինձի յանձնուած է իբրեւ պայուսակներուս ստացմանը ստացա-կան:

Ձեզի կուգարիմ նմանապէս պատճէնը իմ դատաստանագրին, որով դուք կը գիտնաք որ դատիս ծախսերն են 1892

փէզըթափ, որուն հետ միացուցած 6000 փէզըթափ ստացանքին գումարը. որոնց ընդհ. գումարը կըլլայ 7892 փէզըթափ, ասիկ գումար, որ ինչպէս ձեզի լսի կան-խաւ այս նայն գումարն է որ պիտի հա-տուցի զատ վստա պայտօնէութեան:

Դուք օրը վե քին յոյ վարկառաջին օրը եղած ըլլալ վճարանի վճարով որոշ-ուած 60 օրուան պայմանաժամուն զըր-ուելը կը շերջանայ յոտաջիւր: Մարտ 15 ին:

Ծառայիս մասին գալով, կրնամ ձեզի ըսել որ, չատ հաւատարիմ և պարկեշտ անձ մըն է, որուն վրայ ամենաբացար-ձակ վստահութիւնը ունիմ, ան չատ տա-րներէ ի վեր իմ ծառայութեանցս մէջն էր Քանաւանի կողմնակիս վրայ, և չու-զելով զիս լքել, զայն հետս առի վա-խաւստիս ժամանակ, և որը ինքզինք զըտ-նելով անօղնակաւ, ստիպուած եղաւ աչ-խատիլ իր ապրուստը հայկաթիւն հա-մար:

Կը խնդրեմ ձեզ որ ինձի պատասխա-նէք հեռագրով և ոչ թէ նամակով՝ ծա-ռայիս անուանը և հասցէին ուղղելով ձեւ՝ հեռագրելը և այս պիտի ընէք երկու պատ-ճառաւ, մէկը ժամանակ վստակելու հա-մար և միւսը անոր համար որ ծառաս-ինձ նկատմամբ ունեցած իր հաւատար-մութեանը մէջ ճանչցուած ըլլալով ոտտի-կանութիւնէն, կը վստահ թէ իր թրդ-թակցութիւնները կրնան բացուել և կար-դացալի վերահասու ըլլալով մեր մէջ ե-ղած այս թղթակցութեանց բովանդակու-թեան, մինչդեռ հեռագրով, ինչպէս ես ձեզի աւելի վերջը բանաձեւած եմ, ոչ ոք բան պիտի չի հասնիայ:

Ուրիշ ըսելիք մը չունիմ, բայց իմէ մէկու մը բան մը չըսել այս գաղտնիքի մասին, որովհետեւ ամենէն աննշան ան-գաղտնաբանութիւն մը կրնայ զիս կորու-տեան մատնել, միեւնոյն ժամանակ կը խնդրեմ որ հնարադոյն եղածին չափ չու-տով գաք, և հաւատարմացած եղէք, որ իմ երկխոսարարութեանս ախպար մեծ պի-տի ըլլայ, որչափ այն ծառայութիւնը որ դուք պիտի ընէք ինձի, և ես պիտի օրհ-նեմ ձեր անուըն ամբողջ կեանքիս մէջ մը ստարեկրով որ ձեզի միայն պիտի պար-տիմ բաղդս և ազատութիւնս:

Ապասխով ձեզ, հոնցէք, պարուն, ընդունիլ անիկոք բարեկեան:

Rodolfo de Abreu

Յ. Գ.—Կարող եմ ձեզ գեկուցանիլ նմանապէս թէ Քանաւանի թղթագրամ-ները նայն արժէքը ունին Դուրեղամով ինչպէս սպաննակահները: Հետեւորար պէտքը չունիք անհանգստութիւնը կրելով ձանձրոյթը յանձն առնել և ուրեմն զրամ-ները փոխել, աւելորդ կըլլայ:

(Շարունակելի)

ԹԵՄԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՕՐՈՒՆԵ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Պայքնորը Նիկեղեցաւորաց ընկերու-թեան կողմանէ հեռագրաւ եղած բողոքի մը վրայ, Զմիւռնիայ Ազգ. Բազ. Ժողո-վոյ որոշմամբ և Գեր. Առաջնորդ հօր հը-րամանաւ, երէկ, 12 Մարտ, Արժ. Տէր Սարգիսեան Տէր Յարութիւն հայրն քա-ղաքս ժամանց, Ժողովրդեան մէջ վեր-ջերս ծագած անհաւաճայնութեան պա-րագաններ քննելու, խնդր մը, որ դեռ այնչափ սուր հանգամանք մ'ունենայէ զերծ է առայժմ, բայց և այնպէս բաւա-կան ողջմտութիւն, հեռատես ու անաջո-ոգի կը պահանջէ արմատապէս և խաղա-ղութեամբ լուծելու համար զայն: Յուսա-լի է որ Քննիչ հայրն, որուն վրայ մեծ հաւատք ունի Պայքնորը շայն, իբրեւ գիտակից իրեն յանձնուած փափուկ պաշ-տօնին և մանաւանդ Ժողովրդեան կեան-քին ու տրամադրութեան, պիտի յաջողի վերջ մը տալ խնդրին:

Այսօր, յաւարտ Ս. պատարագին, մեր համակրելի Տ. Յարութիւն քահանայն գե-ղեցիկ որ բարոյալից քարոզ մը խօսեցաւ: Որուն «Տրնտուտի» տաւը բարեպաշտ Ժողովրդեան բացատրելէ հետք, «Ստոյգ է և կղզած որ, բաւա, ամենքիդ ալ գոհ և ուրախ էք զիս վերադառնալ ձեւ մէջ տեսնե-լով, և այս, ի յիշատակ այն քանի մը տարուան համերաշխ ու հանձնի կեանքին,

զոր ապրած ենք միասին: Ինձի համար սակայն, բաւական կը փոխալ խնդիրը: Հայր մը ինչպէս կրնայ ուրախ ըլլալ, երբ կը տեսնէ որ իր զաւակաց միջև ՍԻՐՈՅ ու ՄԻԱՐԱՆԻԹԵԱՆ ողին, որուն խիստ պէտքն ունինք մեր ազգային, քայքայուած և նայն իսկ վտանգ սպառնացող բարոյա-կան շէնքը նորոգելու, պահած և ան-դարձութիւնը վիճարած է: Ինչպէս կրնայ ուրախանալ ճշմարիտ հայր մը, երբ իր սիրելիներն ուղղութիւնէ չեղած և հետեւած են այնպիսի շաւղի մը, որ մեր Ազգ. շա-հերուն երէք նպատաւոր չէ կարծեմ: Այսպիսի անհամաձայնութեանց, պայքար-ներու հետեանքով համարին եղարոց մէջ տուիլ բանցած ամենախիստը զէպքեր, պէտք է զատ մը ըլլան մեզի, Խնդրեմ, լսէք ինձի, ինչպէս կրնամ գոհ ըլլալ, երբ զձեզ այսպէս երկպառակ և անաւա-խանանք վիճակի մը մէջ կը գտնեմ: Ու-րախ պիտի ըլլամ, այո՛, այն ատեն, երբ կարենամ Աստուծով ի գրելս հանել այն պաշտօնը, որուն համար զրկուած եմ ժամաւորարարս:

Ապա, Ո Ջ Կարեմ երկուց հերանց ծա-ռայիչ եւ մանուկայի, խոստովից խօսքը ի մէջ բերելով, «Ձեռք կրնար, յարեց քա-րոզիչ Տէր հայրն, թէ՛ Աստուծոյ և թէ՛ Մամոնանի ծառայել միանգամայն: Ան-չուչտ, այս երկուքն կամ մէկը և կամ միւսը պիտի ընտրենք: Եւ ասիկա, չհնը-չանակել ոսկոյն թէ, երբ Աստուծոյ կը ծառայենք, պէտք է որ Մամոնան անար-գենք: Ո՛չ, ո՛չ, այլ ընդհակառակ կարծէ որ միեւնոյն ատեն սիրենք այդ պաշտելի մատուրը, այդ երկրաւոր ամենակարող ա-նարկան, որ Աստուածամանց և հանրո-գում գործերու, արարածից գերագունին՝ Մարդուն հանձարին արդիւնաւորման հա-մար խիստ անհրաժեշտ է: Ամէն դասա-կարգի մարդիկ պարտաւոր են աչխատիլ ո՛չ միայն լոկ ապրուստ մը ձարելու, այլ մանաւանդ հրապարակի վրայ նիւթական քիչ չատ լաւ դերք մը չինելու, փոքր ի չատէ հարստութեան տէր ըլլալու համար հեռզնտէ, և այս, այն միակ պայմանաւ որ այդ հարստութեան, Մամոնային տես-չով չի գրեկնք ինքզինքին ու մեր քո-տակը: չի մոռնաք զԱստուած, ոտ-նակիս չընենք մեր անձնական պատիւը, վերջապէս չի խեղանաք այն ամէն նը-ւերական պարտաւորութեանց մէջ, զորս ունինք ազգ. ու ընկերական տեսակէ-տով»: Եւ իբրեւ վերջաբան, իրարու հետ սիրով ու համերաշխութեամբ ապրելու պէտ-տը չնշտէ կտք, բարեմաղթութիւններով վերջացուց իր քարոզը, որ խոր տպաւո-րութիւն թողուց Ժողովրդին վրայ:

* Իբրեւ Հայ ազգիս բարեկաւութեան նախանձախնդիր մի անհատ, եղածին վը-րայ ցաւս յայտնելով հանգրձն պիտի խնդրեմ Պայքնորին մեր համայնքէն, որ անձնական նկատումներ կամ հաշիւներ չի մտցնել գործին մէջ, ամէն բանէ աւելի արդարութեան պաշտպան ըլլան, մի և միայն Հայ. եկեղեցիին ու Հայ մամուլին օգուտն ու շահը մտածեն և ըստ այնմ քալ առնեն: Այս է կարծեմ ամենէն պատուաւոր միջոցը լուծման մը անագելու, այս է ամենէն կտրուկ միջոցը չարիքը խափանելու:

Պայքնորը

Ռ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՂԱՐԶ

ԻԶՄԻՐ

Կիրակի օր Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ Առաջնորդ Ս. Հայրը պերճապատ քա-րոզ մը խօսեցաւ: Նիւթ ունենալով Տնտե-սի առակը, Կրօնական, օրինական և ըն-կերարանական հետալից տեսութեամբ մը մեկնելով անոր ողին եղբակացուց թէ սը-խաղական մարդը պէտք է դո՛ւն ունենայ բաւական խնդր և հնարամտութիւն զոր-ծուած սխալին հետեանքները զարմանե-լու՝ հանապա իր անձին և այլոց, այդ սխալը կամ յանցանքը ըլլայ հոգեկան կամ աշխարհային:

Նայնպէս Առաջնորդ Ս. Հայրը քարո-զեց երկու շարքի ճաշու ժամուն Ս. Լու-սուսիչ մատրան մէջ՝ նման քիչ նազաւ տեսնուած խոտն բազմութեան մը ներ-կայութեան, Նիւթ ունենալով—Լեզեք որ բոսեկցաւ՝ սիրեցէք ձեր ընկերը, ատեցէք ձեր թշնամին. այլ ես կըսեմ սիրեցէք ձեր

թիւնս, բարեք ըրէք ձեզ ատոյններուն — խօսքը տարածելու կերպով բացատրեց զայն և խիստ չինչ տեսութիւն մը բրաւ նախանձի զգացում մասին, սահմանելով բարի և չար նախանձը:

— Երկուշաբթի օր ձխարկման անկ- լիքան Արք-Եպիսկոպոսին յաջորդող րութեան հանդէսը տեղի ունենալով Բուն- թայի անդղիական եկեղեցին մէջ Առաջ- նորդ Ս. Հայրը եղած հրաւերին պատաս- խանելով ընկերակցութեամբ Ուսումն. Խորհրդոյ անդամ Տօքթ. Թովոյանն էջի ի ներկայ գտնուեցաւ. արարողութեանց, Մարմինը թաղուեցաւ եկեղեցւոյ մէջ և Առաջնորդ Ս. Հայրը մեկնելէ առաջ հոգ- ւոց մը կարգաց հանգուցեալին վրայ:

Հանգուցեալը ճշմարիտ հայաւէր մըն էր, ամէն անգամ որ Պօլսն երթար կ'այ- ցելէր օրուան Պատրիարքին: Երկուր ա- տեն պաշտօնաւարած է Անտուարի մէջ և պաշտօնանած տեղւոն հայերը: Մեռած է թղթախոյն ձխարկմանը Իզմիր եկած ա- տեն չոգենաւին մէջ:

— Առաջնորդ Ս. Հայրը ընկերակցու- թեամբ Յունաց Մետրապոլիտին ողջերթի- ալեկութիւն տուաւ քաղաքին նախորդ Հափտէ էջի-ին որ երկէ Պօլսն մեկնեցաւ: Հափտէ էջի-ին լաւ յիշատակ մը կը թողու- Հայոց մտքին մէջ, կատարելապէս ազա- տամիտ և ազատասէր մարդ մըն էր որ ինչպէս կը ինչպիսի առանց նեղմիտ վարու- նուով սիրով ներկայ գտնուեցաւ հան- գուցեալ Վեհափառ Հայրապետին հոգե- հանգուցեալն պատարագին: Փափաքելի էր որ ներկայ Հափտէ էջի-ին հետ ևս Առաջ- նորդ Ս. Հօր յարաբերութիւնները նոյն քան սիրալիկ և մտերմական ըլլային:

— Վարժարանաց Տիկնանց խնամա- կալութիւնը այս երկուշաբթի ևս իր սո- վարական նիստը գումարեց Հոփտիսեանց վարժարանին մէջ: Ներկայ էին Տիկնայք Սպարթալը, Արապեան, Մարկոսեան, Մատանեան, Աղնաօրեան, Պերկապեան և Փափաքեան: Ի մէջ այլոց որ չեցին զպրոցին անհրաժեշտ նարդութիւնները կատարել, նոյնպէս նորոգել բոլոր գրասե- ղանները, նստարանները և այլն: Պարտե- ցան բոլոր դասարանները և զո՞ք մնացին զատանդութեանց արդիւնքին: Գնած են կարի ընտիր մեքենայ մը որ անհրա- ժեշտ էր Իսկ Տիկնին Թ. Սպարթալը այս անգամ ևս նոր իրած է Տեղարանին համար բազմոց մը, սեղանի երկու ծածկոց և ճաշակաւոր կաղամարի կաղմած մը:

Կ. ՊՈԼԻՍ
«Ինչպէս զիտնել» մէջ կը կարդանք. — Պատրիարքարանէն երբեմն յանձնարարա- կաններ կը տրուին կրօնոտ անձներու, զա- ւակներու տէր հայրերու, կամ օծիարի պէտք ունեցող աղքատ աղջիկներու, որ պէտքի բարեխէր անձներու գիտնու ընեն և մէյմէկ փոքր նպաստ ստանալով, զարման տանին իրենց պէտքերուն: Վերջին ան- գամ յանձնարարական մը տրուած էր փո- խանորդարանէն մէկուն ձեռք, որ ինք գինքն Իզմիրի մէջ սպաննուած Քէլչիկեան էջի-ի զաւակը ներկայացուցած էր, բայց քննութենէն վերջ հասկցուած էր թէ բո- լորովին չինձու էր և աւելի զբաղաւոր ժըն էր քան իրապէս կարօտ մէկը: Այս վիճակին առջև որոշուած է այլ ևս այս կարգի անձանք անձներու յանձնարարա- կան չտալ, բայց պաշտօնապէս կարօտու- թիւնը վկայեալ անձներու, այն ալ հազ- ուապէս և կարեւոր պարագաներու մէջ:

ԿԱՐԳԱՅԷՔ
Մեր նոր թերթներ
ԲԻԷՐ ԵՒ ԹԵՐԷՂ
որ պիտի սկսինք քանի մը օրէն, հոգե- բանական, յուզիչ և չափազանց հետա- քրքրական:

Տեղւոյս առեւտրական հրապարակի գ-ր ծառնութեանց տեղեակ և մասնաւորա- պէս մանածի գործին հմուտ և վարժ երի- տաստարդ մը վտանգութեան մեծ գրաս- կաններով պատրաստ է վերադիտել ճիշդի- վրայ պաշտօն մը ստանձնել:

Փափաքողք կրնան զիտնել Խմբագրա- տուն և ստանալ աւելի ընդարձակ տե- ղեկութիւններ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԿՐՈՒՆԵՐԹԻ զիշերտան համար, ինչպէս գրած էիք, յայտարարուած էր թէ Յ. Կատարեան քաղաքս եկած գրադէտ և հրատարակարոտ Տիկնին Օրդո Փափաքեան մատթօնալ Սփորթիսիկի մէջ քանդակա- մը պիտի ունենար: Հետզհետէ Սփորթիսիկ հասնող բազմութիւն մը սակայն այդ օր իր գէտ գոց կը գտնէր Սփորթիսիկի դռնե- րը և ոտականներով չըջաղատուած: Կի- մանանք թէ Տիկնայք տալիք քանդակար- վերջին ժամուն արգիւտներ է: Ռեֆօրմ այդ արգիւտը կը վերագրէ Ժեօն Թիւրա- թեան շովիկիսիսին: Սփորթիսիկի դուռը պահող ոտակ անձները՝ եկող և իրենց զէմ- ղուսը գոց մնալուն պատճառը հարցնող- ներուն բրտորէն կը պատասխանեն եղբւ- րայց զարմանալին այն է, որ այդ քանդակ- րանոր տրուելու ժամին կանխաւ արգէն խօսուած է եղբւր ոտականապետին և սա- թայաւորներ է այն վայրկեանին երբ վալիկի քովէն կելլէ եղբւր և որուն մօտ կը գրու- նալի եղբւր նաև հանրային կրթութեան անօրէն Մուսթաֆա պէյ, ուրեմն ալ ինչ պատճառ կայ եղբւր այդ քանդակար- զիշերտ և մանաւանդ ոտականներով չըր- ջապատելու Սփորթիսիկի դուռը: Կարելի չէր արդեօք պաշտօնագրով մը արգիւտ, փ- լանակ ոտականներ չըրկելու: Ռեֆօրմ այս ստիճի ստ ուր որ անի է կարգ մը խիստ հարցումներ ուղղուել վերջ կաւե- ցիէ թէ լաւ չէր որ այդ տեսակ կարգա- գրութիւններ վտանգալ մըր առաջնակարգ մէկ հաստատութեանը մէջ տրուելիք քան- քիտանի մը և հան փաթեցող բազմա- թեան զէմ ըլլալու, ըլլային Հաճի Սիէ լիօի և Թէփէճիքի նման վայրերուն զէմ:

ԱՌԻՍԶԻՆ օր Փաշաթայի Ան ժան Էփան ժեկաթ անկիլփան եկեղեցւոյն մէջ թաղ- մանական կարգի տեղի ունեցած են ձիւղ- բալթարի արքեպիսկոպոսին օր վախճա- նած էր անցեալ ուրախ թր Քրանտարան Մ. Մատթիթի նուաճն վրայ:

ՅԱՌԱՅԻԿԱՅ առաջն սկիզբները քա- ղաքս պիտի ժամանէ աշխարհաճոյակ գաշ- նականոր Պօրէք և պիտի տայ նուազա- հանգէս մը:

ՆԱԶԱԿԱՅԻՍԻՆ բանտերու վրայ ծախ- տուել և համար ներքին գործոց նախարա- րութենէն 50,000 զրչի յանձնարարութիւն մը եղեր է:

ՅԻՍԵԿԱՅ թաղը և անոր կողմնակի- մասերուն մէջ այս օրեր մանր գրամի տեղ սկսեր են գործածել թիթիկեղ տեսակ մը լնարման, որոնց վրայ նշանակուած է եղբւր Քրանտարէն Յ. Դ. տուները, յայտնի չէ թէ ատոնց հիշմանը ո՞վ է և կառա- վարութիւնը թող տուած է այդպիսի ան- աշխոսն զրամի մը չըջաղեցութեան զը- ուիլը, բայց յամենայն զէպս ապօրինի է անոր գործածութիւնը, պէտք է որ ատոր վերջ մը գրուել, եթէ հրապարակի վրայ մանր գրած չկայ, ժողովարդին իրաւուն- քին է պահանջել կատարութեանը, բայց երբէք այդ կարգի զրամ գործածել, ա- տիկա զրամաններովեան մօտիկ բան մըն է, ուրիշ ոչինչ:

ԱՆՅԵՆԱՍ օր Պինչե ուշ ժամանակներ Դօրաթիս մնացած ըլլալով և վերադառ- նալու համար փոխադրանաւ չգտնալով քանի մը հոգի անխոճմուն թիւնը կուսնան նաւակով մը Բարսիլի գալու, ատոնցմէ մէկը նաւակին մէջ իր հաւաքարակչու- թիւնը կրանցնելով ծովը կիշայ, բայց չնորհւել իր ընկերներուն խնդրանք ըլլալէ կաղաթի:

ՍԱԼԻՉԻԻ մէջ աւազակութեան յան- ցանքով զատուարուած ութ անձներու զատուարանը առջի օր տեղի ունեցած է Պատերազմական Առեւանքի առջև:

ՅԱՅՏԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պատուարի Աղզ. Վարժարանաց ի նպաստ կազմակերպուած վիճակահանու- թիւնը յետաճգուած է 17 Ապրիլ, կիրակի օրուան:

«ԴԱՇԽՆԵՐ» կը ծախուի Ֆրանկաց Թաղ Պօն Մարշիլի զիմոց ԴՈՒԹԻ ծխա- յաճառին մօտ: Բարաքանց վրայ Բիւլմէրի բաւաժ ՎԱՍԻԼ ծխալաճառին մօտ:

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

Հաստատուել 1894 — ԻԶՄԻՐ

Թէ ԻՆՉ Է ՄԵՐ ԳՈՐԾԸ

ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ ձրեապէս տալ՝ ամենաճիշդ տեղեկութիւններ բոլոր չոգենաւա- փն ընկերութեանց փոխադրութիւններուն և անոնց զիններուն և մեկնման թուա- կաններուն վրայ:

ԱՇԽՈՒՄԻՍՏՈՒՄ ամեն կողմնու համար հայկաթիկ տոմսակներ, ընկերու- թեանց սակազիններուն մէջ որոշուած գինեւով:

ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ հանգստութեան համար՝ ամեն լաւ քաղկները տրամադրելի ընել:

ՀԱՅԹԱՅԻՍԹԵՆ՝ աշխարհիս ամէն կողմէն Իզմիր կամ ալուր փոխադրուել ուղղուն- րու՝ Իզմիրի մէջ կանխապէս վճարուած երթեկութեան տոմսակներ:

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ՝ փոխադրող մեծ ընկերութեանց հետ մեր ունեցած մասնաւոր կարգադրութեանց համեմատ, զիւրութիւններ տալ գաղթականներու, զեղչեալ գի- ներով տոմսակներ տալով Ամերիկայի կամ աշխարհիս ամէն կողմնու համար:

ԴՐԿԵՆ՝ ամեն տեսակ ապրանք, պակամ, քօլի աշխարհիս ամեն կողմնը ապա- հով, արագ և նպաստաւոր գինեւով ու պայմաններով:

ՅԱՆՁՆԵՆ՝ մեղի վտանգուած ապրանքները կամ իրեղէնները, (մաքսային և չոգե- աւալին բոլոր ձեւակերպութիւններն ու ծախսերը ի գործ գնելով) նշանակուած ան- ձին նոյնիսկ բնակարանը:

ԸՆԴՅԱՅԵՆ՝ մեր յաճախորդներուն ամէն տեսակ զիւրութիւններ, բոլոր զլխաւոր քաղաքներու մէջ մեր ունեցած 1000է աւելի թղթակցներու ձեռամբ:

ԱՍԱՆՁՆԵՆ՝ Եւրոպայէ և Ամերիկայէ հասած ամեն տեսակ ապրանքներու քրան- զիթը թէ կղզիները և թէ ներքին գաւառները:

ԳԻԻԻԻԻԻԻԻԻԻԻՆԵՐ ՏԱՆ՝ քաղաքիս բոլորովին միկնել ուղղ ընտանիքներու կան կարաթիք փոխադրելով ուր որ ըլլայ, որոշելով նախապէս անոնց փոխադրութեան վարձքը, ամենամեծ խնամքով յանձնելու համար մինչև որոշուած քաղքին մաքսա- տուներ, և ի հալկին, ըստ պայմանադրութեան, նոյնիսկ իրենց հաստատուելիք քաղ- քին բնակարանը:

ՀԱՆԵՆ՝ ՏԱՆ՝ Իզմիր հասած ապրանքներ մաքսատուէն զիւրամտուելի պայման- ներով:

ԳԱՆՁԵՆ՝ զրկուելու համար յանձնուած ապրանքներու փոխարմէք՝ ուղարկուած քաղաքին մէջ ապրանքի յանձնումի պահուն և այստեղ վճարել անոնց փոխարմէք:

Տան և վից տրուած փորձառութեամբ ի վիճակի ենք ամեն կերպով գահացներ լու մեր ամենէն զօնաւարած յաճախորդները պիտի օգտուեն մեր ամեն ճիւղերու վրայ ունեցած գործառնութիւններէն:

100—26

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 Մարտ. — Այսօր օտ. Խորհրդարանին մէջ վիճարանութիւններ եղան ի մասին Մոսկովի նախարարութեան Պրեսկին, Բեղլիկապէս կուսակց. վրայ բազմութիւն անդամներ քննադատեցին կատարութեան նաւային ծրագիրը:

Մոսկովի նախարար Մանուէլ Մուխ- թար պէյ պաշտօնանց իր ծրագիրը և կայ- արութեան Գերմանեպէն նաւեր գնելու ստաւելութիւնը չառաջադրեց:

ՆՈՅՆ. — Զանազան կատարութեանց և շահակցներու Պաշտպան երկաթ, զը- ծին մասին եղած բանակցութիւնները նոր զմուտարութեանց կը բաղկին, որոնցմէ մէկն է ընդհանուր անօդային տնտեսումը, զոր Բրիտանական կատարութիւնը կուզէ որ Անգլիայի ըլլայ:

ՆՈՅՆ. — Ա. Բեղլիկապէսի կը հե- ոազրեն թէ Ռուսիոյ կրպակի գերքին հան- զէպ Չինաստանը տրամադրուած է գոնա- ցում տալ Ռուսիոյ պահանջութեան:

ՆԻԻ-ԵՌՈՒՐ. — Մեծ հրդէս մը այսօր պայթեցաւ, Վիկտորի չէնքեր բոցերու ճարակ եղան և որոնց ընտելիներէն չա- տերը կորուցեցան:

ՆՈՅՆ. — Աթէնքէն Հեռագրիներ կը տեղեկացնեն Բօքիւն ժամանումը Վիկտորի կայսեր և կայսրուհոյն, իրենց զաւակին՝ Եօսիսիմ խիսանին, և իրենց աղջկան՝ Վիկտորիա Լուիզ չիսանուհոյն:

ՆՈՅՆ. — Եւմէնի մէջ ութօմիմը մոյնելու յանձնաժողովը կազմուած է:

ՆՈՅՆ. — Էտանկէ մէջ յաղթուած ա- բող սպասարները վերակազմուած և ալած են իրենց յարձակումները: Յուսա- լի է որ բանակը զանաք նորէն պիտի յաղթէ:

ՆՈՅՆ. — Անգլիոյ Դրան առաջարկը կը մերժէ Բօլիթի մէջ ժամտարներ հոս տատկու մասին:

ՆՈՅՆ. — Սկիւտարիկն կը հեռազրեն որ Մոսկովի օդին եկած Ալպանացի ապրա- տամները Սկիւտարի մէջ չորս գինւարտ կան կայաններու տիրացած են:

ՆՈՅՆ. — Ռուսականակ թիւթի բը կը սեն թէ տեղեկութիւն ունին որ Ասի- կատարիչը պաշարուած արապներէն զեռ չառաջաւ տն օգնութիւնները բոնց կըսպառէ 12 օրէ ի վեր: Վերջին հետադ- ըին մէջ կ'իմացնէ թէ յանձնուելու պէտք պիտի տեսնէ:

Աթէնքէ. — Էտանկէն հասած հետ- օդի մը կիծացիէ թէ Օտո. կատարութե- թիւր Փարիզի և Էտանկէ հրապարակն- րու վրայ կը օակարկէ 625 միլիօն ֆրան- քի փոխառութիւն մը:

ՆՈՅՆ. — Օտո. Նաւատորմի մէկ բա- ժանումը Սկիւտարի միկնած է:

Տիար Դարեգին Դաւիթեան, Տէր և Տիկ. Ռ. Դ. Դաւիթեան Տէր և Տիկն Ա. Գ. Դաւիթեան, Տէր և Տիկն Տօքթ Ա. Խա- չատուրեան, Տիար Դ. Դաւիթեան, Տիար Տիգրան Գ. Դաւիթեան (Լիէժ), Օր. Մարկոս Գ. Դաւիթեան, Տէր և Տիկն Առաջ օրէյ Շէրլոտեան և զաւակուք (Աղեքանդրիս), Տէր և Տիկն Կարա- պետ օրէյ Շէրլոտեան (Դահլիշ), Տէր և Տիկն Լեւոն Շէրլոտեան, Տէր և Տիկն Ա. Մեկիսեան և զաւակուք, Այրի Տիկն Թ. Դաւիթեան, Այրի Տիկն Չ. Բրքթէ- սեկեան և ազգականք ցաւօք որտի կը ծանուցանեն:

ՏԻԿԻՆ ՍՐԲՈՒՀԻ Գ. ԴԱՎԻԹԵԱՆԻ
իրենց կնոջ, մօր, զգաւնին, քրոջ, հօ- րաքր. յ, մօրաքրոջ և ազգականուհոյն դա- ուրն մահն և կ'իմացնեն ու հաճիք ներկայ գտնուել յոյ գաղթականութեան տխուր հանգէսին որ տեղի պիտի ունենայ այս օր, Կ. Ե. Ժամը 2ին Ս. Ստեփաննոս եկե- ղեցի:

Իզմիր, 16 Մարտ, 1911

Մահազ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս նկատել իրա զայն:

ԲԱՆԱՍՈՍՈՒԹԻՒՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵԼԵՑԻՆ ՄԷՋ

Քաղաքիս Ե. Բ. Ընկերակցութիւնը կուզայ ծանուցանել յայդայ հասարակու- թեան թէ այսօր, Զօրեքարթի. (Մարտ 16 Հ. Տ.) գիշերը ժամը 8.45-ին Հայ Աւետ. Եկեղեցին մէջ պիտի բանախօսէ կուսակցութեան կ'իմասին Տեսուչը՝ ՄԻԽԵԹԱՅ ՊԷՅ:

Նիւթն է՝
«Դասխարակութիւն և մեր ներկայ պե- փերը» նոյնպէս պիտի բանախօսէ:
ՄԷՇ. ՆԱԶԱԿԱՅԻՍ ԷՅ. ՀԻԼՄԻ, Նիւթն է՝
«Կրքուրեան զաղճնիկները»
Կր Դաւր հասարակութիւնը սիրով կը հր- րաւիրուի ներկայ գտնուել այն կարեւոր բանախօսութիւններուն:

ԾԱՆՈԹ ԱՏԱՄԵԱԲՈՅԺ ՏԻԳՐԱՆ ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ

Իր դարձնեալները փոխադրած և նրանկաց քաղ, Հայկական Բաւաժի վերի շարկը եւ ամեն օր, բացի կիրակի օրերէ, կընդունի հիւանդներ առաւօտ ժամը 9-12 եւ կեսօրէն եւ ժամը 2-5: 75—41

